

WORKSHOP SOLIDARITEIT

Verslag door Lou Vink
Aantal aanwezigen: 23

Ontstaan er via deelinitiatieven nieuwe vormen van solidariteit?

1. STELLING: VERTROUWEN/WANTROUWEN

Deelsystemen baseren zich op vertrouwen. Het deelsysteem op zich bouwt ook vertrouwen op?
Deelsystemen baseren zich op vertrouwen. Toch bevestigen of stimuleren deelsystemen het wantrouwen.

WAAROM VERTROUWEN GESTIMULEERD DOOR DEELINITIATIEVEN:

- *Het is een akelige gedachte dat er geen vertrouwen door ontstaat (>< vooroordelen bevestigen)*
- *Afhankelijk van deelsysteem*
 - *monitorend creëert wantrouwen – coördinerend maakt het verschil en maakt het nut bekend: coördinator stelt regels op, bemiddelt*
- *Mensbeeld: wat je wilt zien*
 - *bv Velo Apen – efficiënt communicatiemiddel*
 - *Mensen willen bijdragen aan het goed werken van het systeem*
- *Het willen delen en bruikbaar maken*
 - *bv mensen een sleutel geven zorgt voor vertrouwen*
- *Verbinding, sociale cohesie.*
 - *Maar moet gecoördineerd worden (rommel/diefstal vermijden)*

WAAROM GEEN VAN BEIDE STELLINGEN:

- *Het gaat vooral om het maken van afspraken en zo kan je alles met iedereen delen (bij sleutel kan dit leiden tot inbraak en dan creëer je wantrouwen)*
- *Het is belangrijk om afspraken samen te maken*
- *Afhankelijk van de aard: informeel of formeel?*

WAAROM TEGEN:

- *Systeem van graaiers voorkomen*
- *Coördinator is geen basis van vertrouwen (die komt tussen en dan gaat het over naar hiërarchie)*
- *Iedereen heeft andere agenda's om iets te doen, andere motieven om deel te nemen*
 - *bv partijpolitieke motieven – sponsoring Decathlon => wantrouwen*

2. STELLING OVER ONGELIJKHEID

· Deelsystemen verminderen de ongelijkheid.

· Deelsystemen brengen de ongelijkheid nog scherper in beeld

GEEL:

- *Ongelijkheid verminderd door deelsystemen*
 - o *Deelsysteem/goederen zijn voor meer mensen gemakkelijker toegankelijk*
 - *Idee moet blijven maar het effect is anders en daarom mss aanpassingen doorvoeren (motieven/culturele bereikt een ander publiek => bevestigen wie niet kan participeren)*
 - *Iedereen moet daar gebruik van kunnen maken*
- *En-en verhaal*
 - o *De hoeveelheid dat je kan delen bevestigt de ongelijkheid = deelnemers zijn niet gelijkwaardig*

GROEN:

- *Binnen eigen kring wél gelijkheid (beperkte kring), erbuiten minder*
- *Belangrijk om te kijken op welke manier we dat idee kunnen overstijgen (door de barrières heen)*
 - o *Iemand die het coördineert is belangrijk*
- *Ongelijkheden zijn scherper zichtbaar*

Afhankelijk van het deelsysteem zelf: wat is de doelstelling?

(bv: samen fietsen delen ter ontspanning of cambio: systeem van gelijken)

Kan het bijdragen tot meer solidariteit of niet?

- *Wat moet er gebeuren dat systemen wel toegankelijk worden?*
 - o *Delen = voor iedereen (boodschap moet anders gebracht worden)*
 - o *Ook een markt heeft de verantwoordelijkheid – meer bewust zijn van het idee van solidariteit*
 - o *Rol van een stad: wat zouden zij kunnen doen?*

Vroeger kringwinkels voor kapitaalarme mensen – nu ook kapitaalkrachtige omdat ze vanuit motieven zoals vintagespullen komen kopen.

- *Meeste spullen komen ook binnen van de beter gegoede gezinnen en weinig van mensen in een kwetsbare positie*

3. STELLING INDIRECTE SOLIDARITEIT

· Kleinschalige deelinitiatieven creëren een draagvlak voor indirecte solidariteit (sociale zekerheid, ziekteverzekering, etc)

· Kleinschalige deelinitiatieven zijn een excuus om de indirecte solidariteit af te bouwen

GROEN:

- Zijn een oplossing om die solidariteit te counteren
- Vanuit rechtse regering: verantwoordelijkheid afbouwen – herverdeling op de verkeerde manier
 - o “Ze kunnen het zelf wel regelen nu”
- Rol van de overheid blijft cruciaal – gedeelde noden: hier moet op ingezet worden, faciliteren, kaderen, aanmoedigen
- Het moet ook genoeg verteld worden want gaat snel verloren

GEEL:

- Door het te doen, krijg je meer begrip
- Geloven erin dat het bijdraagt

Directe solidariteit wordt versterkt door indirecte.

Maatschappelijke en politieke discussie: hoe verhouden t.o.v. bedrijven (want hun motief is kapitaal teweeg brengen en niet solidariteit)

⇒ “het is niet omdat ze niet dezelfde doelen hebben dat het resultaat anders is” nl ook bedrijven kunnen indirect solidariteit teweeg brengen

Vb door Carl (madame Fortuna)

- Indirecte overheidssteun
- Werkloze migranten begeleiden = oplossing om hun aan het werk te krijgen
 - Tegelijk worden de middelen teruggeschroefd

Er zit gevaar in deelinitiatieven als we er niet in slagen om ook effectief als overheid goede systemen uit te bouwen.

S. Oosterlicnkx: met wie wil je solidair zijn? Meestal met mensen die op je lijken

- oncomfortabel om te delen
 - kleinschalige initiatieven die helpen ook om de indirecte solidariteit te vergroten
- => solidariteit moet WEL breed gedragen worden

4. STELLING ROND SPELREGELS

· Je komt pas in een superdiverse samenleving tot goede deelinitiatieven als je met een superdiverse groep samen de spelregels maakt

· In een superdiverse samenleving kom je enkel tot goede deelinitiatieven wanneer mensen zich houden aan de vastgestelde regels

IEDEREEN IS VOOR GEEL!

Maar: in de praktijk? Aandachtspunten

- Toch is er vaak hiërarchie
- Er komen graaiers als er geen coördinator is
- Wanneer nieuwkomers komen – regels moeten ook aangepast worden tot de groep
- We spreken hier vooral over lokale deelinitiatieven

Waarom voor:

- Hoe verhoudt de coördinator zich t.o.v. de bezoekers
 - o Van boven af of van onderuit
 - o Gelijkwaardigheid is de houding die een coördinator moet aannemen, zorgen dat iedereen op een gelijkwaardige manier deelneemt en mee de afspraken bepaalt.
- Vb deelwink: mensen beseffen wat delen inhoudt
 - o Basis/vrijwilligers moet weten waarom we het doen (doelstelling), informatie verspreiden naar anderen geeft een gewenst resultaat
 - o Materieel versus niet-materieel
 - Als ik niets heb kan ik niets meebrengen... maar mensen kunnen wel hun steentje bijdragen door dingen op te vouwen ofzo
- Mensen kunnen zo op hun eigen manier bijdragen, dit werkt
- Spelregels zijn een constante onderhandeling
- Spelregels zijn wel de kracht dat maakt dat het van iedereen is
- Spelregels blijven herformuleren
 - o Gedeelde visie?
 - o De visie moet staan, de spelregels kunnen gaan
 - "Visies zijn iets universeel"
 - o >< Hoe ver geef je toe aan een visie, om wel andere groepen te laten participeren?
 - Je gaat mee met bepaalde democratische trends – de regels in discussie nemen
 - o Staan dicht bij elkaar, de spelregels worden constant in vraag gesteld, er moet onderhandeld worden
 - o Missie en visie liggen nog dichter bij elkaar dan de spelregels

Bv. samentuintjes:

Elk jaar wordt de groep samengebracht en worden de regels veranderd, feit dat dit samen gedaan wordt, voelt minder als een regel van bovenaf.

Idee van anarchisme: terug een plaats geven (in de visie)

5. STELLING OVER DE KERN VAN HET DELEN

· De kern van delen gaat over meer dan enkel het delen van middelen. Het gaat ook over het delen van tijd, ruimte, kennis en vaardigheden. Zo krijg je gelijkwaardigheid en bekom je een vorm van herverdelen

· De kern van delen gaat enkel over het delen van middelen. De rest zorgt niet voor herverdeling

IEDEREEN STEMTE GEEL!

In hoeverre brengt dit solidariteit mee? En hebben de initiatieven ruimte voor het immateriële?

- Bv tuintje, weinig oogst, toch komen alle mensen
- Delen van middelen is het middel om tot verbondenheid te komen
- Het delen van middelen zorgt voor het laagdrempelige
- Voor ons is tijd moeilijker in te brengen en wij hebben wel veel middelen – elkaar daarin ontmoeten!
 - o Zo verschillende groepen idealiter bij elkaar brengen in deelinitiatieven
 - o Diversiteit: brengt net meerwaarde (bv met alleen maar denkers, komt geen tuin op poten te staan)

Circulaire economie: met als doel sociale verbinding

- *Niet om iets te verkopen maar om kennis te delen*
- *Staat tegenover de deeleconomie van de bakkerij met een app*
- *Kern van delen is kennis, ruimte en vaardigheden*
 - o *>< niet noodzakelijk tot herverdelen: ongelijkheid:*
 - o *Als ge de kok groter kunt maken, hoe meer je kan herverdelen*

Bv. Buddywerkingen:

- *Stimuleert wel gelijkwaardigheid*

Samenlevingsopbouw Antwerpen stad vzw

Gasstraat 12-14 | 2060 Antwerpen

T 03 325 67 00

www.samenlevingsopbouw.be/antwerpenstad